

Etica ciutadana

Molt se n'ha parlat. Potser un xic massa, perquè no solament amb paraules es pot arribar a la conclusió i capteniment del valor que tenen els deures cívics i que per llei de comprensió tot individu dotat de la suficient capacitat ve estimulat a servir.

Amb això no es pretén ni tant sols insinuar aquella trajectòria de què la millor prèdica és l'exemple, no. L'ètica ciutadana o sigui la moral pública, no s'ha d'imposar per teories; ha de regir per convenciment. La ciutadania és un còdig d'on emenen una sèrie d'ordenacions i disposicions que l'home s'imposa voluntàriament i aquest acte d'espontaneïtat, aquest gest donat sense l'impuls inert de la coacció, sorgeix sempre del fons del cor. El principi de ciutadania, això és l'ètica, no admet mixtificacions de forma, doncs és una i única la seva finalitat. Saber comprendre el que pertany a un i el què pertoca als altres.

L'ètica ciutadana neix en l'home en el precís moment que aquest adquireix el que podríem dir-ne el primer grau de cultura, puix abans d'ésser un gran talentós com vulgarment es sol dir, s'ha de saber apreciar el valor dels sentiments, ja que ells són els que constanment delaten a l'interior de cada u uns deures i que molts, equivocadament, se'ls imposen com una obligació.

Ètica ciutadana, resumint, equivale a dir: A casa teua, del que creguis que és ben teu i no pot ésser útil a ningú més, fes-ne el que et plagui, però, a la via pública de la mateixa manera que tot és teu, també tot és dels altres.

TEMES D'AGRICULTURA

L'agost

A les terres destinades a la policultura, durant aquest mes es completa i acaba la recol·lecció de la major part dels fruits de plantes herbàcies. Els cereals queden al graner; els més abundosos dalls dels fencs, a dintre els pallers o magatzems; les patates són venudes o estibades en llocs convenients. Fetes aquestes operacions, és quan l'agricultor pot controlar les seves il·lusions i les seves fiances respecte a la quantia de la producció. És cert que els pràctics, amb un cop d'ull sobre els cultius, quan encara les plantes són vives, ja coneixen si la collita serà bona o dolenta; més, com que segons diu el vocable, «no es pot dir blat que no sigui al sac», perquè de vegades sobrevénen a darrera hora accidents imprevistos que muden la situació de les coses que semblaven més segures; per això, fins que estan acabades les operacions de recol·lecció, no pot estar tranquil l'agricultor, ni pot apreciar el resultat dels seus esforços.

S'han de vigilar els grans recollits, sobretot el blat i si el pilot s'escalfa, és

necessari remoure'l amb les pales. Pot tractar-se el gra per sulfur de carbó, pel sofre i amb màquines especials. Si la invasió és important, el més prudent és vendre'l i portar-lo al molí a fer-ne farina.

TREBALLS DE LA TERRA.—Si hi ha saó, pot fer-se una segona llaurada en els camps rostollats. També s'ha de fer si hi neixen males herbes, sobretot gram i canyota, que són plantes que no es poden fer desaparèixer d'un camp sinó espolsant les arrels a l'acció del sol calent d'estiu. Si les operacions de recol·lecció deixen algun dia lliure i no es pot llaurar per massa sequedat, podrà aprofitar-se el temps fent algun treball de millora, com és nivellar els camps.

CULTIUS.—PLANTES HERBÀCIES.—Deu continuar la batuda de cereals, procurant acabar-la si es fa a defora. Es dallen els farratges que estiguin a punt.

VINYES.—Si hi ha por de noves invasions de l'oidium o mildiu, deuen fer-se més ensofrades i sulfatades. En algunes comarques es tornen a cavar o remengencar per arrencar les males herbes i trencar la crosta de la terra a fi de difcultar l'evaporació de l'aigua del subsòl.

ARBRES I ARBUSTS.—Es llauen

els oliverars, es treuen els rebrots que solen sortir a les soques de les oliveres. S'empelten a ulls els arbres que el prenen bé. Deuen regar-se els plantats d'aquí.

Si les alzines sureres encara conserven la saba en moviment, pot fer-se l'operació de pelar-les.

SEMBRES A PLE AIRE.—LLAVORS.—Ceba primerenca blanca; Col i flor tardana; Col borraixona comuna; Col verda per a brots; Col-i- nap i nap-i-col; Bledes morades d'hivern; Bròquil de Vic; Bròquil romà; Ensiam escaroler; Ensiam d'escarxof; Ensiam romà blanc llarg; Escarola doble crespada; Escarola de cabell d'àngel; Julivert; Nap-i-col i col-i- nap; Nap llarg blanc; Nap negre; Nap rodó blanc; Pastanagues de taula; Pèsols nans de set setmanes; Serful; Xicoira; Ravenets mitjans; Ravenets rodons; Remolatxa o Bleda raves, de taula; Porros; Naps altres.

AGUSTÍ RIFER VILA

ELS NOSTRES COL·LABORADORS

ESTIU

Estiu que passes feixuc com si estiguessis cansat de la vida, t'empares tranquil·lament entre el sol que ho inunda tot d'una llum vaporosa i caldeiant trobes encara consol pel teu camí per la visualitat que t'ofereix i del regust que guarda dels inoblidables jorns primaverals.

Et sents enutjós i pesat, però amb una esperança que s'embolcalla en el teu si que convida esguardar-hi la teua imatge plètòrica de vida i poesia. Mare Natura la presenta i el caminant sent desig per copsar-ne totes les impressions i l'exquisidesa l'inspira joiosament a fer-ne gentil ofrena.

Ofrenes evocant del paisatge a la contemplació i fer-ne conèixer les seves transformacions; mireu les muntanyes—nostres millors amigues—són imprecises com si fossin vistes a través d'un vidre de transparència entelat. El cel és baix de sostre, té un blau esllanguit i pàlid i és creuat per vols d'ocells que en llur marxa reposada mostren prou bé els efectes

tes de l'hora calorosa. Els coureus són ressecs, el terròs remogut tot a punt de rebre la pluja desitjada. Als camps no s'hi gronxa el blat que amb tanta suavitat movia l'oratjol o la marinada promovent reflexes de tornasol, les espigues han caigut per la falç empunyada pel segador, quedant rostoll i garbes amuntades sota l'ardència del sol vital i benefactor que feia substància en el gra, el nostre preat aliment.

Ha passat la sega... les eres prop les masies presenten d'escenes rurals espectaculars sumament agradables i d'inefable voluptuositat; en la ventada forques enlaire, el boll voleiadís semblen espurnes d'or entre el caient davassall de llum que dilata i que infla l'espai.

La terra esponerosa cada temps amb el seu vestit es fa amable a l'esperit propici donant-li entusiasme davant l'avidesa del seu goig. La vinya s'infon d'alegria amb la seva ufana i el seu verd llampant. Fruiterars ubèrrims ens impreguen a l'admiració, la fruita madura somriu entre les branques i fulles i tot és una meravella i una il·lusió que ens hi captiva la mirada.

A les hores de calda dintre del bosc sota l'ombra de pinedes, les cigales amb llurs cants del zig-zag incessant, estrident i vibrant, salmegen himnes al sol.

Delícia i benestar en la boscúria, suau ventijol que porta amarat la dolça olor de bones herbes que ens fa obrir el pit en una aspiració ampla i profunda. En l'espígol tinc el meu gaudi, vaig a rabejar-m'hi entre ell atret per la fragància que em ve; un manat d'espígol serà pel meu esperit un doble goig de viure, per la seva virtut, per la seva olor sedant i reconforta.

Impressions de valls pirenenques fantàsticament exuberants que l'estiu s'enjoien amb tota la gamma de colors, amb tota l'aigua que s'afua entre l'arbreda, aquests efectes impressionants dels nostres rius i de les cascades que es destrien com cabelleres de fada al penjar dels roquissers abruptes i les altes congestes que reposen en els cims com flors de meravella... és un pas, és una demostració més d'aquest temps de l'admirable naturalesa.

Núvols de guerra, udoladors, feréstecs i gegants que amenacen, diem en els misteris de les boires que juguen amb mala fe; quan llurs efectes són sorprenents i fantàstics, el llamp i el tro, és la indignació soferta innocentment.

Arran de mar, impressió sublim, mirada a l'enèrgica ondulació de línia impetuosa que llisca per sobre les roques i s'enrosca en el vent. Ample espai... claredat i lluïssor del cel i l'aigua!

Una altra presentació de l'estiu que

no és natura, sinó una vida, millor dit, tot un poble congregat en la plaça en jorn de festa. Hores exuberants de música i d'amor... La tenora fueteja l'aire amb els seus crits de joia i el jovent cerca les mans de l'amiga i entra a la garlanda. Movent de germanor; a l'impuls de les notes, que són crits de la terra, els cors palpiten, les ànimes serenes s'abocuen als ulls en mirades clares, les veus s'estilitzen i en un mot suprem signen el camí d'una vida...

FRANCESC GOSALBES I CASTANÉ

A

Frederic Garcia Lorca

com homenatge i recordatori en el primer aniversari del seu assassinat.

Garcia Lorca, totes les veus i les plomes més autoritzades han parlat de tu en els tràgics mesos que han precedit al teu assassinat. Després que la teva vida i la teva intel·ligència han caigut, sostretes del nostre món per unes armes que si haguessin pogut tenir enteniment haurien disparat contra qui les encarava contra tu, tots els intel·lectuals de consciència t'han plorat i tots t'han dedicat sentits recordatoris exaltant la teva corporeïdora poesia i la teva honradesa de temperament. Tots, seguint l'impuls de la indignació que produí la trista nova del teu assassinat, han deixat ja complert el deure de camaraderia, que per la teva simpatia i el teu privilegiat talent, gaudies dintre el món de l'intel·lecte.

Jo, llegint els teus articles, recordant-te, m'he sentit al·ludit i la meua ànima s'ha agermanat al seu dolor i unes llàgrimes sentides han rel·liscat per les meves galtes.

Qui, que estimés les lletres i els homes, no t'haurà plorat?

Jo no et coneixia pas, però des del dia que vares començar amb la teva «Yerma», que et considerava un bon amic espiritual i un mestre.

Coneixies tan bé els durs problemes de la vida, que forçosament havies d'ésser guia per als que els teus problemes atenyien. Tot el que tu deies venia de la terra, eren les misèries humanes passades pel sedàs de l'espiritualitat. Tu triaves, condemnaves les dolentes i feies relluir les bones, però les exposaves totes.

Al revés de molts escriptors «cursis» que només canten superfluïtats, amparant-se amb una moral mal compresa: rutinària.

Llegint el teu «Romancero Gitano»

et veia tan del poble, tan nostre, que una corrent de simpatia em feia admirar-te... Perquè encara que la teva poesia no parli de l'ànima de Catalunya, ni dels terrossos de la nostra estimada terra, el seu nervi i tots els seus conceptes, poden ésser en tots els llocs on hi hagi homes i dones, un cel amb lluna clara i amb estrelles, on el sol maduri les fruites i els arbres mudin les seves fulles i floreixin... Les teves vigoroses imatges són de tot arreu, omplenen tot el món perquè són senceres, justes i insubstituïbles.

El clam de llibertat, que és el nervi que mou tots els teus conceptes, és el de tothom, és el clam universal. Per això t'ha plorat tothom qui es troba baix un jon massa dominant.

Qui, que tingui un bri de sentiment, no haurà vibrat, com la polsada corda d'una arpa ben tocada, veient «Bodas de sangre», «Yerma», «Doña Rosita la soltera o el lenguaje de las flores», o llegint i meditant les teves nervudes poesies?

Són coses cada dia vistes, cada moment viscudes, però sense donar-nos-en compte i que la teva intel·ligència, bastint-ne una obra teatral o fent-ne una senzilla rima, ha fet passar, com un film, per la nostra ànima tota una continuïtat d'imatges tan reals, que ens han impressionat fonament, deixant un rastre ben visible en la nostra personalitat.

Tu amb els teus matisos rurals, amb el teu cor indòmit a opressions i rialler davant la felicitat del viure lliure, amb els teus tipus d'una raça autèntica, obries als nostres ulls una nova finestra des d'on s'albirava la veritat de la nostra vida.

Per això, perquè la teva manera d'escriure era massa humana i de bon cor, en la teva estimada Granada, uns desaprensius i sense escrúpols varen assassinar-te, sense aturar-se a pensar si amb tu s'emportaven un dels valors més racials i autèntics de la literatura hispànica.

La teva fi, fou com l'acabament d'algunes de les teves obres, per això em recorda tant la rima de «Prendimiento de Antoñito el Camborio en el camino de Sevilla»!!

ALFONS GUBERN I CAMPRECIÓS

CASTELLARENCS!!!

ANUNCIEU A «LA FARGA»

Un manifest

El fet de què les J.J. L.L. facin el present manifest, és pel fet de tractar a fons uns problema local de palpitant interès.

No és per la nostra ideologia parlar i escriure amb termes encoberts i amb «política» com vulgarment es diu, sinó que mirarem de tractar amb tota realitat i cruesa el tema objecte d'aquest manifest.

La guerra que desenrotllem contra el feixisme assassí, ha obligat als «nostres governs» a mobilitzar algunes lleves per tal d'anivellar amb potencialitat l'exèrcit invasor, però ens trobem amb la tràgica realitat que suposa el fet, de què els uns s'incorporen a defensar la nació amenaçada pel capitalisme internacional, altres individus que han disposat de «pessetes» per a comprar la seva exclusió a files, han pretextat enfermetats suposades o s'han «enchufat» vilment; no es presenten ni compleixen els decrets de la Generalitat, que alguns d'ells tan lloen. En primer lloc, analitzant el problema en qüestió, sembla un impossible la passivitat optada pel poble de Castellar i sobretot, per tots aquells que tenen els seus fills, germans, marits, que estan donant llur sang a les trinxeres per a lograr un benestar que després aquests «pròfugs» també en voldran gaudir.

No entra al nostre ànim el desig d'exaltar les multituds, però tenim prou vist que si no s'hi posa esment, haurà d'ésser el poble proletari el que es farà la justícia pel seu compte; per tant, incumbeix al Consell Municipal tramitar amb molta acceleritat aquest enutjós assumpte pel bé de tots.

Passen per la nostra memòria, relats de companys nostres que formen guarnició a les casernes de Catalunya, explicant com a les dites casernes s'hi troben soldats mutilats i esguerrats; i sabeu per què són a les casernes aquests joves? Doncs perquè no han disposat de diners per a comprar una baixa mèdica de les que es venen, com els carnets sindicals i cartes de treball, etc., i ara demanem si els mutilats i esguerrats han de fer vida de trinxera i caserna, pelant patates i treballant; i els altres s'han de quedar ben tranquils a la reraguarda; que se'ns digui de pressa que el que es vol és matant-se als joves treballadors i després sabrem a què atendre'ns.

Les «Joventuts Llibertàries» es llençaren al carrer el 19 de juliol per abatre el feixisme; la primera setmana de maig d'enguany, defensaren amb llur sang les conquestes de la revolució; ara han donat

els seus millors militants per a guanyar els invasors a les trinxeres, i amb honor al seu heroisme, no deixarem la nostra campanya fins que tots aquests «incontrolats» i «emboscats» siguin al lloc que els correspon.

Comissió de Propaganda
de les J.J. L.L. local

Entreviu interessant

Es troba entre nosaltres, després d'haver passat deu mesos en el camp facciós, Joaquim Capdevila Vila, fill de la nostra població el qual es trobà sorprès pel moviment militar subversiu, en terres africanes complint el deure de servir a la República amb les armes.

Aprofitant una oportunitat, fugí dels rengles feixistes passant-se en terreny lleial i hem cregut interessant fer-li unes quantes preguntes per a publicar la valuosíssima opinió de qui ha viscut de prop la vil i tràgica maniobra dels violadors d'Espanya.

—Quan i com us donàreu compte de la iniciació del moviment?

—A la una de la matinada del dia 18 de juliol, el Capità ens despertà personalment d'un a un, ens feren formar i ens digueren que a Espanya, s'havia produït un alçament contra la República i que havíem de procurar que no triomfés. Així fou com amb entusiasme creixent que es destacava en les Classes, començàrem el servei de vigilància de carretera, convençuts de què defensàvem el règim democràtic instituit.

—Durà molt l'engany?

—Pocs dies, puix que ens fou prohibit llegir premsa de cap mena i s'observava una vigilància prop de nosaltres que ens féu sospitar si bé ignoràvem completament la veritat d'allò que passava a la península.

Al cap de quinze dies ens fou revelada la veritable situació i finalitat del moviment. Cridaren a totes les Classes les quals estaven decididament al costat del poble i els hi comunicaren que els militars havien decidit assumir el poder i els invitaren a triar entre ésser considerats enemics o ascendir al grau immediat.

Des d'aquest moment tots els caps in-

tensificaren la seva acció favorable al moviment insurgent i nosaltres quedàrem amb el greu convenciment de què s'anava contra nosaltres mateixos i el dubte terrible per les coses que podien ocórrer a casa nostra.

—I com us portaren a Espanya?

—De moment reorganitzaren l'exèrcit i, per començar, demanaren voluntaris per a ingressar als tabors de regulars; tots ens negàrem a ajuntar-nos amb aquells salvatges i el resultat fou que disolgueren els batallons i ens agregaren als tabors per força tenint molta cura de que els soldats peninsulars es trobessin amb marcada inferioritat numèrica per tal d'evitar probables sublevacions.

Era en el mes d'Octubre quan m'embarcaren vers Espanya en un vaixell mercant i, fent solament breus parades en tres o quatre pobles, fórem incorporats a les divisions que operaven als fronts de Madrid. He estat a Las Rozas, El Jarama, la Casa de Campo i Aravaca, sempre en primera línia i desitjant, com els altres companys, que una bala tingués compassió de nosaltres i ens deslliurés del suplici que era per a nosaltres saber que lluitàvem contra els nostres germans.

Hem passat hores d'angoixa terrible i les victòries aconseguïdes prop de Madrid eren per a nosaltres motiu de desesperació. Llavors ja sabíem que Catalunya, havia pogut vèncer els enemics i sols teníem la idea fixa d'aprofitar la primera oportunitat per abraçar els germans que a l'altra banda ens demostraven què pot un poble traït i vexat.

—No tot devien ésser victòries!

—I, ca! Les baixes que han tingut són incontables i, per tal de que t'en facis una idea et diré que el nostre tabor l'han hagut de renovar cinc vegades. Ells no tenen pas il·lusions de vèncer i sols aguanten perquè són al mig del ball.

—I la fugida?

—Era difícil, puix que els facciosos tenen imposada una disciplina de ferro. A la més petita demostració de dubte o de feblesa, parla la metralladora i els afusellaments són l'únic consell de guerra que es forma als soldats.

Els catalans estàvem vigilats estretament i calia anar molt en compte, puix quan ens oïen parlar en la nostra llengua, ja sospitaven alguna conspiració.

Malgrat tot, per una mina que comunicava les nostres línies amb els parapets lleials, un dia fugiren tres soldats. Es donaren compte del lloc per on havien escapat i tapiaren l'entrada de la mina.

Nosaltres, (jo i 5 catalans més) que ja teníem planejada la fugida, ens trobàrem atrapats, però com que jo havia estat dintre de la mina i coneixia un forat superior que a manera de respirall hi havia a mig camí, el vaig cercar àvidament durant

uns dies fins que vaig tenir la sort de poder descobrir que l'havien tapat amb una llosa, posant-hi terra a sobre i sembrant-ho de civada.

Immediatament ho vaig comunicar als companys i resolguérem escapar aquella mateixa nit, cosa que portàrem a cap aixecant la llosa amb un pal de ferro i orientant-nos amb una llanterna sorda.

Els dos primers passàrem desapercebuts, però els restants tingueren la mala sort d'ésser vistos pels moros i ja pots calcular les engunies a partir d'aquell moment. Atrapar-nos representava el fusellament fulminant i la renúncia, com és natural, per sempre més de les nostres il·lusions d'allibrament.

Ja dintre la mina, fugirem a tot córrer fins al final del forat trobant-nos amb la desagradable sorpresa de que estava obstruïda amb sacs terrers.

A esgarrapades, treballant desesperadament, arrencàrem els sacs i després d'uns moments de dupte terrible tement que ens trobéssim altra vegada entre els feixistes puix que les mines aquestes tenen derivacions estranyes fórem fets presoners pels lleials i allò s'acabà amb abraçades, plors, crits de joia, unes emocions que mai ningú podrà endavinar no havent-ho viscut.

—I ara, què?

—Doncs mira; ja he vist els meus, el meu poble, els companys, totes les coses volgudes i estic disposat a marxar i a fer tot quan estigui al meu abast per acabar amb aquesta gentussa que està sembrant el dolor per tot Ibèria.

—Al teu parer, guanyaran?

—No ho creguis, perquè, com ja t'he dit, ni ells mateixos ho esperen i les causes justes triomfen sempre.

—A reveure, doncs, i bona sort.

—Així ho espero, i per la meua part la victòria no serà pas d'ells.

LLUÍS MONTAGUT

NOTICIARI

INAUGURACIO DE LA PISCINA

Diumenge passat al matí, fou oberta al públic la piscina pública municipal, tal com ja donàvem compte en la nostra darrera edició.

No cal dir que durant tot el dia i fins a mitja nit, es veié concorregudíssima de debò, tan de banyistes com de públic, en fi, un vertader èxit.

Els demés dies de la setmana, sobretot els vespres, continua amb molta animació l'afluència de públic i banyistes, fent-hi els comentaris propis del cas.

Sembla, però, que l'element femení no acaba de decidir-se, apart d'algunes companyes que quasi diàriament les hi hem vistes, però en escàs nombre.

LA CONTRIBUCIO

Durant els dies 9, 10 i 11 del mes que sem, es cobrarà el tercer trimestre de la Contribució Urbana i Industrial en el local de costum del Consell Municipal, durant les hores de 9 a 12 del matí.

Fem avinent als contribuents que sols deuen haver de satisfer els rebuts que paguen per trimestres i en concepte d'Urbana o Matrícula Industrial.

Si durant els esmentats dies algun contribuent no pot anar a retirar el corresponent rebut, pot traslladar-se a Sabadell (Montserrat, 4) del 1 al 10 del proper setembre i hores de 9 a 1, on podrà satisfer llur import sense recàrrecs de cap mena.

CURS D'INFERMERES

D'acord amb l'anunci que la Conselleria de Cultura i Assistència Social va redactar referent a la inscripció a unes Classes d'infermera, ens enterem de què dimecres passat al vespre, les que havien sol·licitat llur ingrés feren la presentació per tal de donar començ a les classes, les quals van a càrrec de la simpàtica infermera, companya Teresa Roca, i tenen lloc en el local del Casal d'Assistència.

No cal dir que totes les companyes que han començat aquest curs, desitjaríem poguessin acabar-lo, havent-ne obtingut el màxim profit.

ARRIBADA D'UN DESERTOR DEL CAMP FACCIOS

El passat dimecres tinguerem ocasió de tornar estrenyer la ma del nostre amic Joaquim Capdevila Vila, el qual a l'esclatar el moviment subversiu es trobava

cumplint el servei militar a Alcazarquivir (Larache), havent estat traslladat pels facciosos al front de Madrid, on ja feia 8 mesos que s'hi trobava fins que va poder-se passar a les files lleials.

Plens d'alegria ho consignem desitjant a l'amic Capdevila que la seva estada entre nosaltres li sigui ben agradable.

NAIXEMENTS

Dia 29. — Genís Boluda Casanovas, filla de Genís i Montserrat.

Dia 30. — Pilar Paz Martin, filla de Miquel i de Ricarda.

Dia 4. — Adelina Brossa Calucho, filla de Pere i Maria.

La nostra més sincera enhorabona als pares i demés familiars, havent de fer constar que la nena Paz, filla d'una família refugiada en aquesta localitat, és ja el segon naixement que es produeix de companys refugiats a la nostra localitat.

TORN DEL RAM D'ALIMENTACIO

Prosseguint el torn establert pel ram d'alimentació, el pròxim diumenge, li pertany restar obert de 8 a 1 del matí, el següent establiment:

Josep Prat - Església.

FARMACIA de torn per a diumenge,
Torras, 1

CASTELLARENCS!!!

ANUNCIEU A «LA FARGA»

Ja ets subscriptor de

La Farga

?